

HØRINGSdokument vedtatt av styret 22. mai 2024

Retningslinjer for hogst av skog til ved, samt uttak av torv og trevirke på Finnmarkseiendommen

- Forslag til retningslinjer med vurdering.

Definisjoner

Vedteig er et avgrenset område hvor FeFo har gitt en privatperson tillatelse til uttak av skog til brensel til eget bruk.

1. Regulering av tilgang til hogst av brensel til eget bruk, stikking av torv og uttak av trevirke

Bosatte i kommunen

Høringspunkt:

- a) Bosatte i kommunen har rett til hogst av løvskog på Finnmarkseiendommen i kommunen til brensel for husbehov, jf. § 22 d i Finnmarksloven (FL). Reindriftsutøvere har samme rett som personer bosatt i kommunen i den tiden reindrift foregår der, under samme vilkår, med unntak av betaling. Utover dette følger reindriftnas rett til brensel og trevirke av reindriftslovens § 25.

Retten gjelder i områder som er avsatt til vedteig i FeFo sin vedteigportal.

Punktet fastsetter at retten til vedteig etter Finnmarksloven kun gjelder i områder slik det framgår av vedteigportalen. I 2013 ble ordningen med vedteig lagt om fra manuell utvisning med kart, penn og papir til en digital selvbetjeningsportal på natureit.no ('vedteigportalen'). FeFo foreslår at reindriftsutøvere sin rett gis de samme vilkårene som bosatte i kommunen. Blant annet vil retten ligge til de områdene som er avsatt til vedteig i portalen. Men reindriftsutøvere betaler ikke administrasjonsgebyr eller avgift for vedteigen, jf. reindriftsloven § 25.

Bosatte i Finnmark

Høringspunkt:

- b) Bosatte i Finnmark har adgang til hogst av løvskog på Finnmarkseiendommen til brensel for husbehov / fritidsbolig / gamle under forutsetning av at der er tilstrekkelig med

vedressurs og at kommunens innbyggere ikke fortrenses ved knapphet på vedressursen. Adgangen gjelder i områder som er avsatt til vedteig i FeFo sin vedteigportal.

Styret i FeFo vedtok i 2006 at vedteig kan tildeles til andre enn kommunens innbyggere, på samme vilkår, dersom skogressursen tillater det. Bosatte i Finnmark har derfor adgang til vedteig også i andre kommuner enn bostedskommune. De gamle retningslinjene ga også rom for at vedteiger kan tildeles til annet enn husbehov, på samme vilkår, dersom skogressursen tillater det. FeFo ønsker å stadfeste at denne adgangen omhandler bosatte i Finnmark og at den ikke gjelder bosatte utenfor Finnmark. Merk at FeFo i eget punkt i retningslinjene foreslår adgang til vedteig for bosatte utenfor Finnmark.

Bosatte utenfor Finnmark

Høringspunkt:

c) Bosatte utenfor Finnmark kan gis adgang til hogst av løvskog på Finnmarkseiendommen til brensel for behov til egen fritidsbolig / gamle / sekundærbolig i Finnmark, under forutsetning av at der er tilstrekkelig med vedressurs og at bosatte i Finnmark ikke fortrenses ved knapphet på vedressursen. Adgangen gjelder i områder som er avsatt til vedteig i FeFo sin vedteigportal.

FeFo mottar sporadisk henvendelser fra bosatte utenfor Finnmark som har fritidsbolig eller hus i Finnmark, og som ønsker å ta ut ved for brensel til eget bruk i bygget. FeFo vurderer at det i mange områder er tilstrekkelig med vedressurser til slikt uttak på Finnmarkseiendommen, og ønsker å åpne opp for at bosatte utenfor Finnmark kan skaffe seg vedteig. Dette under gitte forutsetninger.

Hogst av barskog

Høringspunkt:

d) FeFo kan tillate hogst av barskog til brensel for husbehov / fritidsbolig / gamle. Hogst av barskog skal foregå som tynning, og gjelder ikke hogstmoden eller gammel skog. Forutsetninger er at der er tilstrekkelig med vedressurs og at bosatte i Finnmark ikke fortrenses ved knapphet på vedressursen. Adgangen gjelder i områder som er avsatt til vedteig i FeFo sin vedteigportal.

FeFo har praktisert sporadisk tildeling av hogst av barskog til brensel i områder hvor det er gode forekomster av barskog. I praksis har dette særlig vært i Sør-Varanger kommune. I enkelte områder er furu det dominerende treslaget, og lettest tilgjengelig for innbyggere / innehavere av fritidsboliger. Bruk av ressurser i nærområdet har sine fordeler.

Torv, gjerdestolper, hesjestaur

Høringspunkt:

e) De som er bosatt i Finnmark har, på Finnmarkseiendommen i sin bostedskommune, rett til:

- stikking av torv til brensel og annet husbehov, jf. § 22 e i FL
- uttak av løvskog til bruk som gjerdestolper og hesjestaur i reindriffts- og jordbruksnæring, jf. § 22 f i FL.

For slike tiltak kreves skriftlig melding til FeFo, med bekreftelse på mottatt melding.

Tiltakshaver er pliktig å påse at offentlig regelverk overholdes. Dette inkluderer bestemmelser om vernskog for Finnmark.

FeFo har fra tidligere ikke satt vilkår for stikking av torv og uttak av løvskog til gjerdestolper. Omfanget av eventuelt tidligere uttak er ukjent, men det vurderes likevel at omfanget er lavt eller fraværende. FeFo har kun mottatt noen få henvendelser om uttak til gjerdestolper. Administrativ løsning foreslås som meldeplikt, ikke søknadsbasert, og tiltakshaver må selv sjekke om det foreligger regler for det aktuelle tiltaket. Vilkår om melding vil kunne gi FeFo en oversikt over etterspørselen.

Trevirke til husflid

Høringspunkt:

f) De som er bosatt i Finnmark har, på Finnmarkseiendommen, rett til uttak av trevirke til husflid / duodjiutøvelse, jf. § 23 e i FL. Det er ikke krav om å melde tiltaket til FeFo, men tiltakshaver er selv pliktig å påse at offentlig regelverk overholdes, inkludert bestemmelser om vernskog for Finnmark.

FeFo har ikke satt vilkår for uttak av trevirke til husflid. Omfanget av uttak er ukjent, men det antas at omfanget samlet sett er lavt. FeFo har mottatt noen få henvendelser om slikt uttak. FeFo vurderer at per i dag er det ikke behov for å sette vilkår for uttaket, men tiltakshaver plikter å følge offentlig regelverk.

2. Prinsipper for forvaltning av skogressursen til uttak av brensel

Høringspunkt:

a) Hver husstand kan inneha inntil to vedteiger til bruk som brensel til husbehov samtidig forutsatt at skogressursen tillater det og der ikke gjelder andre begrensninger. Dette er ikke inkludert teig til fritidsbolig / gamme. Adgangen gjelder i områder som er avsatt til vedteig i FeFo sin vedteigportal.

Regulering av antall vedteiger for husbehov til hver husstand gir en forutsigbarhet i forvaltningen. To vedteiger vurderes som tilstrekkelig for å dekke behovet for brensel. Mengde ved som kan tas ut per teigseddel er normalt inntil 12 kubikkmeter. I retningslinjer for vedteig vedtatt av styret i 2006 var et av punktene 'Det aksepteres kun en søknad pr. husstand'. På det tidspunktet var det fortsatt en lokal vedutviser som tildelte vedteig etter søknad. FeFo vurderer at det er tilstrekkelig med ressurser og en relativt begrenset

etterspørsel etter vedteig. Samtidig har FeFo gjennom retningslinjene rom for å regulere hogsten der det vurderes behov.

Høringspunkt:

b) Eier av fritidsbolig / gamle / sekundærbolig kan inneha inntil en vedteig til bruk som brensel i fritidsboligen / gammen / sekundærboligen forutsatt at skogressursen tillater det og der ikke er andre begrensninger. Adgangen gjelder i områder som er avsatt til vedteig i FeFo sin vedteigportal og som ligger i rimelig avstand fra fritidsbolig / gammen.

I enkelte vedteigområder har FeFo praktisert tildeling av vedteig til eier av fritidsbolig / gamle. FeFo vurderer det positivt at lokale ressurser kan benyttes der det er tilstrekkelig med skog. FeFo kan regulere omfanget av uttaket, ved for eksempel begrensning i mengde som kan hentes ut per teig.

Høringspunkt:

c) Områdene i vedteigportalen forvaltes slik at hensynet til ressurs og gjeldende lovverk er ivarettatt. Teigområder kan av FeFo justeres, opprettes og tas ut dersom det vurderes nødvendig.

Dette gir FeFo et verktøy for ivaretagelse av skogressursen, utøve en kunnskapsbasert forvaltning samt ivaretagelse av biologisk mangfold.

Høringspunkt:

d) Områdene i vedteigportalen kan i særlig tilfeller forbeholdes særskilte brukergrupper.

FeFo har praktisert at der i enkelte vedteigområder er gitt vilkår om at teig nær bilvei forbeholdes de som ikke har tilgang til snøskuter. Det er ingen sperre i vedteigportalen for å velge vedteig, men det gis informasjon til brukeren på vedteigkartet. Reguleringen var trolig mer aktuell tidligere da pågangen etter vedteig var større. FeFo ønsker likevel å beholde muligheten for slik regulering.

Høringspunkt:

e) Tillatelser til vedteig opprettes i utgangspunktet for tre år. FeFo kan likevel tildele vedteig for kortere periode, dersom hensynet til ressursen eller andre forhold tilsier det.

FeFo har i enkelte områder praktisert ettårige vedteiger av hensyn til skogressursen. Det gir FeFo mulighet for raskere justering i forvaltningen av teigområdet dersom det skulle bli behov. FeFo foreslår at varighet av tillatelsene fortsatt skal kunne settes til ett år.

Høringspunkt:

f) FeFo kan i særlige tilfeller gi tillatelse etter søknad om vedteig utenfor ordinære teigområder ('vedteigportalen'). For slike søknader belastes søker med et saksbehandlingsgebyr. Gebyret gjelder uavhengig av svar i saksbehandlingen. Per 2024 er gebyret kr. 625, gebyret KPI-reguleres årlig.

Vedteigportalen på natureit.no er en kostnadseffektiv og brukervennlig løsning for tildeling av vedteig. Områdene i portalen er avgrenset i utstrekning, og hvert år mottar FeFo noen søknader om vedteig som ligger utenfor disse områdene. Dette krever en individuell vurdering for det omsøkte område, hvor både vedressurs samt hensynet til biologisk mangfold og andre brukere skal ivaretas. FeFo finner det derfor hensiktsmessig å praktisere et eget saksbehandlingsgebyr for disse søknadene.

3. Prinsipper for reguleringer

Høringspunkt:

a) Nærhet til ressursen gir forrang.

Dette punktet er fra FeFo sine retningslinjer for vedteig vedtatt av styret i 2006. FeFo vurderer prinsippet fortsatt relevant.

Høringspunkt:

b) Ved knapphet på ressurs, kan mengden ved per utvisning reduseres.

I retningslinjer for vedteig vedtatt av styret i 2006 står det 'Ved knapphet, kan mengden pr. utvisning reduseres helt ned til 1,6 kubikkmeter fast virke'. FeFo vurderer fortsatt behov for å kunne regulere mengde ved per utvisning, men foreslår en rundere formulering.

4. Vilkår

Høringspunkt:

a) Utnyttelse av vedressurs krever tillatelse fra FeFo i form av teigseddel eller tilsvarende. Tillatelsen skal avgrenses i tid, og lokalitet skal framgå på kart. Det kan gis vilkår i tillatelsen. Tillatelsen skal tilhøre en navngitt person.

Teigseddel med navn på innehaver samt spesifisering av område for hogst har vært praktisert i lang tid. Teigen merkes i terrenget, og teignummer angis på seddelen. Dette gir FeFo mulighet for å finne fram til innehaver av teig dersom det skulle være behov. Merkingen viser også for andre brukere at det er en vedteig der.

Høringspunkt:

b) Hogst i vedteig skal ikke skje nærmere enn 100 meter fra andre sine boliger, hytter og byggverk. Hogst skal ikke skje nærmere enn 50 meter fra annen eiendom.

Det har blitt praktisert en buffer mot andres bygg og eiendom, det reduserer risikoen for uforutsette påvirkninger av disse.

Høringspunkt:

c) Uttaket skal ikke være større enn det som er oppgitt for det aktuelle hogstområdet.

Enkelte vedteigområder har særskilte vilkår for mengde ved som kan tas ut av den enkelte bruker. Det er for eksempel aktuelt der vedressursen er begrenset.

Høringspunkt:

d) Det skal stå igjen en sone på 25 meter mot vann, vassdrag, bekker og myrer. FeFo kan justere bredde på sonen ved behov.

Skog hindrer erosjon, og er særlig viktig i skrånende terreng, elveløp og i områder utsatt for vinderosjon. Vannressurslovens § 11 sier at langs bredden av vassdrag med årssikker vannføring skal det opprettholdes et begrenset naturlig vegetasjonsbelte som motvirker avrenning og gir levested for planter og dyr. Kommunen kan fastsette bredden på vegetasjonsbeltet. Kun Alta kommune blant Finnmarkskommunene har innført slike bestemmelser per i dag.

Høringspunkt:

e) Vedteigen skal merkes før hogst og være merket så lenge teigen er i bruk.

Merking av teigen synliggjør at hogsten som pågår skjer etter utvisning fra FeFo.

Høringspunkt:

f) Tillatelsen er ikke gyldig for hogst av tørrfuru.

Punktet presiserer at hogst av tørrfuru aldri er tillatt. Tørrfuru er viktig for biologisk mangfold.

Høringspunkt:

g) Det skal vises stor aktsomhet ved hogst i hekke- og yngleperioden. Enhver som ferdes i skogen skal opptre varsomt og ta hensyn til dyre- og fuglelivet, jf. naturmangfoldloven § 15.

Naturmangfoldloven § 15 sier at 'ved enhver aktivitet skal unødig skade og lidelse på viltlevende dyr og deres reir, bo eller hi unngås'. I Finnmark har det vært tradisjon for såkalt syrefelling av bjørk. Syrefelling er hogst etter at løvet har sprunget ut, det sammenfaller da med tiden for hekke- og yngleperioden.

Høringspunkt:

h) Hvert enkelt hogstområde kan gis ulike vilkår som innehaveren av teigseddelen må følge.

Dette gir rom for forvaltning av skogen tilpasset lokale forhold.

Høringspunkt:

i) Brudd på tillatelsen kan medføre inndragning av teigseddel og beslagleggelse av ved, anmeldelse eller krav om erstatning. Hogst av skog eller uttak av torv og trevirke uten tillatelse / bekreftelse fra FeFo kan medføre inndragning av teigseddel, beslagleggelse av ved, torv eller trevirke, anmeldelse og krav om erstatning.

Det er behov for reaksjonsmåter dersom det skjer brudd på bestemmelser. Første setning gjelder der det er gitt en vedteigtillatelse, mens andre setning omhandler tiltak hvor FeFo ikke har gitt tillatelse.

Høringspunkt:

j) Vedteig i vedteigområde har et administrasjonsgebyr for bosatte i Finnmark som årlig reguleres etter KPI. Per 2024 er gebyret kr 310.

Bosatte utenfor Finnmark betaler et administrasjonsgebyr og en avgift fastsatt av direktøren.

Første setning inkluderer vedteiger uavhengig av tillatelsens varighet. Det innebærer at det er likt gebyr på ettårige og treårige vedteigtillatelser. Bosatte i Finnmark betaler ikke for vedteigen, men betaler et administrasjonsgebyr.

FeFo foreslår at bosatte utenfor Finnmark må betale et administrasjonsgebyr samt en avgift for vedteigen. Både jaktkort og fiskekort er billigere for bosatte i Finnmark sammenlignet med pris for bosatte utenfor Finnmark. FeFo vurderer at også for vedteig kan pris differensieres, og avgiften skal speile fordelene ved å bo i Finnmark.

5. Skog for videresalg

Høringspunkt:

FeFo kan gi tillatelse til uttak av løvskog for videresalg. Søker / næringsvirksomheten skal være et registrert norsk foretak med forretningsadresse i tiltakskommunen. Foretaket skal ha relevant skogkompetanse for slik drift. Direktøren fastsetter pris ut fra gjeldende markedspris for uttak av bjørk på rot. Skog til industriproduksjon skal ved ressursknapphet vike for ved til husbehov. FeFo setter vilkår for tillatelsen.

I retningslinjer for vedteig vedtatt i 2006 står det at 'Industriproduksjon skal vike for husbehov ved ressursknapphet og kan gjøres etter andre avtalte regler'. FeFo ser ikke behov for å endre på hensynet til husbehov, men tar ut siste del av punktet. Søknader om industriproduksjon skjer etter egne føringer.

FeFo har praktisert at bedrifter kan gis tillatelse til uttak av løvskog for videresalg. FeFo ønsker dette forankret via høringsprosessen. Omfanget av søknader har vært av svært begrenset omfang.

6. Fullmakt til direktøren

Direktøren har fullmakt til å regulere hogst av skog til ved samt uttak av torv og trevirke iht. retningslinjene.